

føroyingar kunnu fáa burtur einari møguleikari oljuvinnu má fáast frá byrjan við fremst at veita tænastur. Hesar tænastur krevja duguleika og servitan, men geva so sanniliga eisini duguleika og servitan, um vit megna at liva upp til tey krøv, ið hesar tænastur krevja. Hetta merkir, at tað er seliga í forkanningartíðini og leitingarboringartíðini v.m., at føroyingar skulu tryggja sær møguleikan at vera uppi í til at veita tænastur. Ber til at sleppa upp í part fer tað at krevja stóðuga uppbygging av vitan, og tí skulu vit ikki rokna við, at møgulegur vinningur fer at kunna verða nýttur til konsum ella afturgjalding av lánum. Heldur fer allur vinningurin til fløgur í dugnaligari fólk og fyrirkur.

Í frágreiðingini verður víst á nøkur almenn aðalkrøv, ið ein slík lúta ska seir. Av teimum krøvum, sum í hesum sambandi kunnu verða mett av tydingi, eru havnaviðurskipti, útbúgving og tøk arbeiðsmegi, góður infrastruktur, góðar tænastuveitingar og gott samband við umheimin. Tað eru tíverri ikki øll hesi krøv, ið vit lúka nógv dygt og trygt í dag.

Havnaviðurskipti mugu metast kappingarfør, í hvussu so er í teimum báðum fyrstu fasinum, men ikki er óhugsandi, at skal nógv dygg tænasta kunna veitast eisini her, so kunnu krøv um serliga ábrotur koma á tal á teimum havnum ið vilja verða nátturligar at velja.

Viðv. arbeiðsmegi: Grundútbúgvingin er góð, og eftir altjóða máti er fitt av vælútbúnum fólki. Ein stør-

ur partur av fólkinum starvast á sjónum, og føroyingar eru vanir at arbeiða í utlendskari tænastu. Verður neyðugt við eftir-/serútbúgvingum, er einki at ivast í, at føroyska arbeiðsmegin er skjót at taka eftir. Men neyðugt er kanska at skoyta upp í, at tá tað snýr seg um hjá okkum sjálvum at skipa fyrri tænastum, ið krevja hesa arbeiðsmegi, so eru royndirnar higartil vánaligar, um hetta so kemst av vantandi hugi og vilja til samstarv ella vantandi leiðslu. Vit hava eisini alt ov nógv dømi um vantandi góðsku í okkara virki og um hugburðin «tað er ikki so farligt».

Hvat dygdini í øðrum tænastuveitingum viðvíkur, eitt nú bankum, tryggingum, grannskoðarum og sakførarum o.a.m. er okkara fatan tann, at á hesum økjum stendur als ikki so væl til. Tað er ikki fyrr enn seinasta árið, at nakrar av hesum tænastuvinnugreinum eru um at fáa fakligt mennandi samstarv við utlendskar fyrirkur við utlendskar fyrirkur, og føroysk virki kunnu ikki rokna við at sleppa upp í part, um tey ikki lúka krøvini. Tað er heldur ikki ókent, at keyparar brúka tekniskar umberingar fyrri at sleppa undan at lúka krøv um kompensationsordrar í kontraktum.

Av tí at tað tekur langa tíð at byggja góðskustýringsskipanir upp, eiga virkin at taka fyrsta stigið beinanvegin. Um virkini seta sær sum minsta mál at fáa góðskustýringina upp á eitt somikið høgt støði, at tey bert eru 1/2-1 ár frá eini ISO 9000 sertifisering, skuldi útgangsstøðið verði í lagi.

ganga saman fyrri at tryggja, at flog- og skipasambandið verður tryggað á høgum støði. Hetta er ein avgerandi fyrirkur fyrri møguleikunum hjá samfelagum, og harvið eisini fyrri, at vit kunnu fáa nakað burtur úr oljuvinnuni.

Føroyskar fyrirkur mugu undir miðvíst og krevjandi arbeiði, um tær skulu fáa nakran kjans í oljuvinnuni

Nógv stórr trupulleikin enn tey meira almennu krøvini eru tey krøv um góðsku í viðari merking, ið føroysk virki og vinnuliv av fullum huga mugu ganga undir og lúka. Evnið er ov vítt at fara um her, men eg noyðist kortini at taka tveir tættir upp.

Góðskustýring

Virki, sum ætla sær inn í oljuvinnuna sum leverandørar av vörum ella tænastum, eiga at leggja seg eftir góðskustýring.

Oljuvinnan setir stór krøv til sínar leverandørar hvat góðskustýring viðvíkur, og føroysk virki kunnu ikki rokna við at sleppa upp í part, um tey ikki lúka krøvini. Tað er heldur ikki ókent, at keyparar brúka tekniskar umberingar fyrri at sleppa undan at lúka krøv um kompensationsordrar í kontraktum.

Av tí at tað tekur langa tíð at byggja góðskustýringsskipanir upp, eiga virkin at taka fyrsta stigið beinanvegin. Um virkini seta sær sum minsta mál at fáa góðskustýringina upp á eitt somikið høgt støði, at tey bert eru 1/2-1 ár frá eini ISO 9000 sertifisering, skuldi útgangsstøðið verði í lagi.

Marita Petersen, lögmaður og Jørgen Nørgaard frá danska orkumálaráðnum á oljuráðstevnunni leygardagin. mynd jan

Hetta stigið hevði verið til stóran fyrirmin fyrri virkini í aðrar mátar.

Netverkssamstarv

Tað er synd at siga, at struktúrurin í vinnulivinum yvirhøvur ger fortreytirnar fyrri vetingum til oljuvinnuna serliga góðar. Vit hava nógv smá virki, sum bert kunnu veita tænastur innan eitt avmarkað øki, og sjálvt tey stórru virkini eru at rokna sum smá í tí høpi, sum altjóða oljuvinnan virkar í. Afturat hesum kemur, at nógv virki eru figgarliga so veik, at tey ikki hava møguleika fyrri at menna seg sjálvi undir teimum vinnuliga umstøðum, vit hava í dag.

Hetta kundi verði bót um, um virkini longu nú lögdu seg eftir samstarvi, t.d. í netverkum.

Netverkssamstarv eru strategisk samstarv um framleiðslu, marknaðarfør-

ing e.a., har idein er at spara útreiðslur við arbeiðsbyti ella felags arbeiði, og at partarnir útførtir virka sum ein stórri eind innan fyrri samstarvsøkið og kunnu bjóða/tryggja meira fullfíggaða tænastu.

Í einstøkum forum kundu eisini beinleiðis samanleggingar verði gjørdar. Hetta kundi kanska serliga verði fyrirminur, har virkini eru figgarliga veik, men tí hava góða ekspertisu at taka við inn í eitt samstarv. Ein møguleg samanlegging kundi eisini betri tryggja útgangsstøðið í samráðingum við ognarar um sanering.

Hvat kunnu vit so gera? Niðurstøða

Veturin 1960/61 hevði eg høvi at vitja í skergarðinum á vesturlandinum í Hordalandi hjá Vindenes, norskum fiskiskapara og -reiðara, eisini kendur í Føroyum. Á staðnum stóðu leivdirnar av stórum sildaverksmiðjum og rustaðu. Summir partar vóru tiknar av verkismiðjunum, men yvirhøvur stóðu leivdirnar og bryggjur og gapaðu tómar. Sildin var tá farin norður um Flørø og otaði seg hvørt ár longur norðureftir. Virksemd um Vindenes-leiðina av sildini var stóðgað, men nøkur fá skip høvdu luttóku enn í sildafiskiskapinum.

Tá eg nevni hesa vitjan, so kemst tað av, at á mangan hátt minnr oljuvinna meg á sildafiskiskapin við norskustrendurnar í 50- og 60-árunum. Eitt svikligt tilfeingi bæði hvat viðvíkur

nøgd, prísi, drúgðari og møguleikum fyrri at renta og halda fløgum viðlíka.

Trupult er at halda seg afturat fara eftir gulli, -olju ella sild - tá tað tykist vera beint fyrri durumum, men at fara ófyrirreikaður kann oftari hava við sær, at tí tætt nógv minni burtur úr, enn um tú kanska kundi, enná kanst tú sita eftir við ongum. Eg skal ikki duga at meta um, um vit á øðrum økjum eru nógv væl fyrirreikað, men vit er í hvussu so er ikki fyrirreikað hvat trygging av positivum vinnuligum og samfelagsbúskaparligum árin viðvíkur.

Skulu vit fáa sum frágast burturúr og koma sum frágast burtur úr einari møguleikari oljuvinnu, so er neyðugt, at vit kunnu loyva okkum at krevja lut í øllum førleikamennandi og førleikakrevjandi tænastum frá fyrsta degi. Førleikin kann seta annað virksemd í gongd og kann víðka um okkara rætur á mongum øðrum økjum enn just innan oljuvinnu.

Fortreytin fyrri at vit kunnu loyva okkum at seta slík krøv er, at tað almenna og vinnulivið fyrst seta sær sjálvum og dyggum samstarvi sínámillum enn strangari krøv um mið og fortreytir fyrri vinnuligum og samfelagsbúskaparligum árin og leggja felags strategi fyrri hesum. Hetta treytar aftur, at almenna fyrirsitingin, ið tekur sær av hesum málsøki, beinanvegin fær umstøður og serkunnleika til at taka henda tættin upp í álvara - og ger tað.

Tríggir hálvir føroyingar á oljuráðstevnu. Tríggir sokallaðir hálvir føroyingar vóru við á oljuráðstevnunni í Havn leygardagin. Jv. Graham Stewart, sum arbeiðir í Skotlandi, Sverre Dan Joensen, ið arbeiðir í Bahrain og Danjal Poulsen, sum arbeiðir ymsa staðni kring heiminum. mynd jan

Lívdin, Dj. í Geilsgøtu 1

Nú er opið soleiðis:

friggjakkvöld og leygarkvöld frá kl. 19.00 til 01.00, og sunnukvöld frá kl. 19.00 til 23.00.

Frá 1. januar er aldursmarkið 16 ár.